

اسیئر سیاست

بررسی انتقاد و اعتراض در آثار احمد شامله و فروغ فخرزاد

احمد شاملو و فروغ فرخزاد

Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism is covered by Current Contents, Index Medicus, Science Citation Index, Research Alert, and Endocrinology Alert.

محمد طاھر شیراوند

© 2008 National Geographic Society. All rights reserved.

卷之三十一

انتشارات آرادمان

لشکنگاری هلهه هر تسبیح را خایتمام ملقتا	۱۰۷
کالس بیوتیتینه هر تسبیح را خایتمام ملقتا	۲۰۴
تسبیح هر تسبیح را خایتمام ملقتا	۷۷۷
خایمهه کیمی دسته دسته را خایتمام ملقتا	۱۷۷
خایمهه قمهه را خایتمام ملقتا	۷۷۷

فهرست مطالب

برانه

۴۹۷

۵	مقدمه
۹	فصل اول: تصویری از احمد شاملو
۹	تصویری از شاملو
۱۳	فصل دوم: انتقاد و اعتراض در آثار احمد شاملو
۱۳	انتقاد و اعتراض سیاسی
۴۲	انتقاد و اعتراض اجتماعی
۵۴	انتقاد و اعتراض نسبت به سنت
۶۰	انتقاد و اعتراض نسبت به تباہی ارزش‌ها
۶۳	انتقاد و اعتراض نسبت به خویشن خویش
۶۷	فصل سوم: کامل اشعار بررسی شده احمد شاملو
۶۹	اشعار احمد شاملو
۱۹۱	فصل چهارم: تصویری از فروغ فرخزاد
۱۹۱	تصویری از فروغ
۱۹۵	فصل پنجم: انتقاد و اعتراض در آثار فروغ فرخزاد
۱۹۵	انتقاد و اعتراض سیاسی
۱۹۸	انتقاد و اعتراض اجتماعی

٤٥٣

اگرچه نفس هنر، خود به خود در هنرمند تعهد ایجاد می‌کند، یعنی تعهد نسبت به خود هنر، اما در بعضی هنرمندان تعهد دیگری نیز ایجاد می‌کند که تعهد به جامعه و انسان و انسانیت است و معمولاً هنرمند متعهد به این نوع هنرمندان اطلاق شود. به عبارت دیگر:

«مدت‌هاست دریافت‌هایم که هنر یک بازی ساده‌ی شخصی بی‌نتیجه نیست، بلکه زندگی جمعی انسان‌ها اثر می‌گذارد و می‌تواند سرنوشت جوامع انسانی را دگرگون نمند. اما این نکته یکی از جنبه‌های مسئله است. جنبه‌ی دیگر این است که باید از خود بپرسیم، آیا این رابطه دوسویه نیست و آیا هنر خود یک فرآورده‌ی زندگی جمعی نیست و سنهشت آن، و استه به سنهشت حمام انسان، نیست؟»^۱

لیکن جدای از آن که هنر را، و در اینجا شعر را، کارکردی به حساب آوریم؛ یعنی ن را تا حد یک ابزار برای اهداف اجتماعی پایین بیاوریم و محدودش کنیم، باید اداور شد که اگر هنرمند برخاسته از بطن اجتماع باشد و با دردها و آمال اجتماعی شنا باشد، خود به خود، در آثارش رگههایی از دردهای اجتماعی به چشم می خورد. بن گونه، او در انتقادهای سودمند برای اصلاح جامعه، پیشو و پیشگام خواهد بود.

در این عرصه، شاعر وقتی که بتواند خود را از بیان شخصی و محدود خویشتن هایی، بخشد و اگر تصویرگر صرفًا جنیههایی، محدود و سطحی، از احسان، و عواطف

۲۰۱	انتقاد و اعتراض نسبت به تباہی ارزش‌ها
۲۰۶	انتقاد و اعتراض نسبت به قدرت پدر سالار
۲۱۷	انتقاد و اعتراض نسبت به سنت
۲۲۱	فصل ششم: کامل اشعار بورسی شده فروغ فرخزاد
۲۲۳	اشعار فروغ فرخزاد
۲۹۳	منابع